

* به نام یکتای بی همتا *

پاسخ :

درک مطلب

خوانش و فهم

درک و دریافت

تمام دروس فارسی ششم

درک مطلب (درس ۱) ص ۱۲

۱) در شعری که خواندید، « بلبل » و « قمری » + چه می خوانند؟ یاد خداوندگار (از خداوند یاد می کنند).

۲) برداشت شما از بیت « برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری است معرفت کردگار » چیست؟ در نظر انسان هوشیار و آگاه، حتی برگ درختان سبز می تواند نشانه ای برای شناخت قدرت خدا در آفرینش باشد.

۳) به نظر شما، بلعمی بر چه چیزی تأکید می کند؟ اندیشیدن به نعمت های خداوند و سپاس گزاری کردن از او

۴) چه تفاوتی بین عبادت انسان ها با دیگر موجودات هست؟ سایر موجودات توانایی اندیشه در کار خداوند را ندارند. فقط انسان است که علاوه بر شکرگزاری نعمت ها و مخلوقات خداوند در وجود آن ها دقت کند و ببیندیشد تا دل و جانش آگاه شود و به حقیقت دست یابد.

درک مطلب (درس ۲) ص ۱۶

۱) با توجه به متن درس، نظر گروه «ایمان»، چه بود؟ اعضای این گروه معتقد بودند که چهار کلمه ی خود، خلق، خلقت و خالق با ترتیب درست به دنبال هم آمده اند؛ زیرا ما با شناخت خود و شناخت خلق و خلقت، سرانجام به خالق همه ی این ها ایمان می آوریم.

۲) نظر شما درباره ی آن چهار واژه چیست؟ محبت و احسان، رشته ی پیوند این چهار واژه است.

۳) نظر گروه اخلاق را با گروه تفکر مقایسه و یک شباهت آن ها را بیان کنید. گروه تفکر به ابتدای چهار واژه دقت کرده و به این نتیجه رسیده که تمام انسان ها در نقطه ی آفرینش مانند هم هستند و با گذر زمان تفاوت ها آشکار می شود.

گروه اخلاق معتقد است که شناخت خداوند و جهان هستی با رعایت اخلاق و آداب نیک امکان پذیر می شود و محبت و احسان، رشته ی پیوند این چهار واژه است.

خوانش و فهم (درس ۲) ص ۱۹

۱) در مصراع « می ریختم تمام جهان را به پای تو»، « تو» به چه کسی اشاره دارد؟ مادر

۲) بیت « مهرت برون نمی رود از سینه ام که هست این سینه، خانه ی تو و این دل، سرای تو» چگونه خوانده می شود؟ چرا؟

این خانه، خانه ی تو - این دل، سرای تو -> « و» در این مصراع به صورت « ---» خوانده می شود تا وزن و آهنگ شعر حفظ شود.

درک و دریافت (درس ۲) ص ۲۳

۱) پیرزن در کجا زندگی می کرد؟ در باغی نزدیک شهر

۲) تفاوت های کلاغ و هدهد را بیان کنید. کلاغ، زیبا و خوش آواز نیست و در نتیجه آن را بر این گه داشتن در قفس نمی برند. همچنین کلاغ خوراکی نیست، پس نفعی به حال کسی ندارد. اما هدهد زیبا و خوش آواز است و (احتمالاً) گوشتش خوراکی است و به همین دلیل همه به فکر شکار آن هستند.

۳) با توجه به متن درس، پیرزن چه ویژگی هایی داشت؟ عاقبت نگر، باهوش، مهربان

۴) به نظر شما چرا بعضی از افراد، زود به دام می افتند؟ برخی افراد از هوش و درایت خود استفاده نمی کنند و احتیاط لازم را به کار نمی برند. برخی دیگر با این که بسیار زیرک و باهوش هستند، دچار غرور می شوند و بی احتیاطی می کنند؛ به همین جهت به دام می افتند و شکست می خورند.

۵) از این داستان چه می فهمیدید؟ این داستان به ما می آموزد که حتی اگر انسان به قدر کافی خردمند و زیرک باشد هم نباید از هوشیاری و احتیاط غفلت کند. زیرا همیشه کسانی منتظر فرصت هستند تا او را به دام افکنند.

درک مطلب (درس ۳) ص ۲۹

۱) با توجه به متن درس، پادشاه چه ویژگی هایی داشت؟ بی اعتمادی، هوشیار نبودن در یافتن علت هر چیز، تک روی (جدا شدن از گروه)، بی طاقتی

۲) به نظر شما چه شرایطی برای تصمیم گیری لازم است؟ ارزیابی و بررسی موضوع از همه جهات، مشورت با دیگران، مطالعه و پژوهش در مورد آن

۳) باز از کجا می دانست که آب، زهر آلود است؟

باز، پرنده ای بلند پرواز است و در آسمان، بالای کوه پرواز می کند؛ به همین دلیل جنازه ی اژدها را دیده و از آلودگی آب باخبر بوده است.

خوانش و فهم (درس ۳) ص ۳۱

۱) منظور از بیت «کم گوی و گزیده گوی چون در ناز اندک تو جهان شود پر» چیست؟

کم سخن بگو اما آن را سنجیده و حساب شده بر زبان آور تا از آن سخن اندک اما ارزشمند تو که مانند مروارید است، جهان لبریز شود. (سود آن به همگان برسد.)

۲) با توجه به نشانه گذاری ها ، بیت زیر را بخوانید . به نظر شما خواندن کدام یک صحیح است ؟ با دلیل بیان کنید .

« لاف از سخن ، چو در توان زد آن خشت بود که ، پرتوان زد »

« لاف از سخن چو در ، توان زد آن خشت بود که پر ، توان زد »

خوانش بیت دوم صحیح است .

اگر ویرگول را پس از « سخن » و « که » بگذاریم ، آهنگ و وزن بیت به هم می ریزد و علاوه بر آن مفهوم و معنای آن نیز تغییر می کند یا بی معنا می گردد .

درک مطلب (درس ۴) ص ۳۴

۱) مقصود از « آواهای دلنشین » و « نغمه های مهربانی » چیست ؟ این نغمه ها و آواها ، لالایی و ترانه هایی هستند که مادرها از ابتدای تولد برای کودکان می خوانند .

۲) چرا زبان ، موجودی زنده معرفی شده است ؟ زبان ، فراز و فرودهای زیادی داشته ، تغییرات بسیاری کرده و نسل های مختلفی با آن سروکار داشته اند و تحولاتی در آن ایجاد شده است . همه ی این مسایل باعث می شود که زبان مانند موجودی زنده و پویا باشد که هرگز نایستاده و به شکلی ثابت باقی نمانده است .

۳) شما چه راه هایی را برای نگاهبانی از زبان فارسی پیشنهاد می کنید ؟ دانستن تلفظ و معنای دقیق واژگان و نحوه ی کاربرد آن ها ، استفاده نکردن از واژگان و عبارات بیگانه و غیر فارسی ، تشویق دوستان و افراد دیگر به استفاده ی درست از زبان فارسی .

۴) به نظر شما ، زبان فارسی چه نقشی در وحدت و یکپارچگی ملت ایران دارد ؟ زبان ، به عنوان بخشی از فرهنگ ، مهم ترین عامل وحدت افراد یک کشور است . اگر چه در کشور ما زبان های دیگری مانند ترکی ، کردی و ... نیز در میان اقوام به کار می رود ، اما همگی وظیفه داریم ، در عین حفظ گویش قوم خود ، با زبان فارسی آشنایی کامل داشته باشیم . زبان فارسی بخشی از هویت ایرانی ماست .

حکایت علم و عمل (درس ۴) ص ۳۶

از نظر سعدی ، دانشمند واقعی کیست ؟ دانشمند واقعی کسی است که علاوه بر خواندن کتاب و درک آن ، به مطالب و آموزه های آن عمل کند .

درک مطلب (درس ۵) ص ۴۱

۱) منظور از عبارت زیر چیست ؟

« از هفت خان گذشتن » کاری را با سختی و دشواری زیاد انجام دادن

۲) رستم در هفت خان چه مراحل را پشت سر می گذارد ؟

۱- نبرد رخس با شیر ۲- بیابان و گرفتاری در آن ۳- نبرد با اژدها ۴- نبرد با جادوگر ۵- نبرد با اولاد دیو ۶- نبرد با ارژنگ دیو ۷- نبرد با بزرگ دیوان (دیو سپید)

۳) به نظر شما چه نیرویی باعث شد رستم بتواند هفت خان را با موفقیت پشت سر بگذارد ؟

شجاعت و قدرت رستم و اعتقاد داشتن وی به خداوند و کمک خواستن از او

درک و دریافت (درس ۵) ص ۴۸

۱) یونس و مهدی چه تفاوت ها و چه شباهت هایی با هم داشتند ؟

تفاوت ها : یونس پسری درس خوان و پر تلاش بود و به سرعت می توانست ضعف ها و عقب ماندگی های درسی اش را جبران کند . درمقابل ، مهدی علاقه ی چندانی به درس خواندن نداشت و بیش تر در پی فرار از مدرسه ، تفریح و گردش بود .

یونس تلاش کرد به سرعت با هم کلاس های جدیدش ارتباط برقرار کند و با آن ها دوست شود اما به نظر می رسد مهدی صمیمیتی با آن ها حس نمی کند به همین دلیل با دیدن فرد دیگری که هم زبان اوست ، سریع با او دوست شد و از دیگران و حتی مدرسه دوری کرد .

شباهت ها : یونس و مهدی هر دو فارس و اهل شیراز بودند و با یکدیگر رفتار دوستانه و صمیمانه ای داشتند .

۳) به نظر شما چه عاملی باعث برگشت یونس به مدرسه شد ؟ حمایت معلم از دانش آموزان دیگر از او و پذیرفتن او در جمع خودشان

۴) با توجه به متن ، جمله ها را به ترتیب رویدادها شماره گذاری کنید :

۳- مهدی به درس خواندن علاقه ی زیادی نداشت .

۱- یونس تازه از شیراز به تبریز آمده بود .

۶- تا اینکه یک روز هم کلاسی ها یونس را به مدرسه برگرداندند .

۸- یونس تصمیم گرفت مهدی را نیز به مدرسه بازگرداند .

۲- زبان آن ها را نمی دانست .

۷- معلم گفت : نتیجه ی به مدرسه نیامدن ، عقب ماندن از هم کلاسی هاست .

۴- معلم از او خواست به مدی کمک کند تا درس هایش را بهتر یاد بگیرد .

۵- آن ها چند روزی به مدرسه نرفتند .

درک مطلب (درس ۶) ص ۵۲

۱) شاعر در این شعر « وطن » را به چه چیزهایی مانند کرده است ؟ رویش در بهاران / جان در هر بدن / عطر گل ها / سبزی چمن / راز شعر حافظ / آواز قناری / یاد خوش ترین ها / باران بهاری / غم در مرگ مادر / کوه غصه ها / سربازان عاشق / آواز بلندی از بلندی های پاک می آید / خاک

۲) وطن چگونه می تواند نگهبان وجود ما باشد ؟ وطن مانند مادری است که روحیات ، فرهنگ ، زبان و تربیت و رشد و بلوغ فکری ما به آن وابسته است . هر فردی در وطن خودش بیش ترین امنیت را احساس می کند زیرا میان افرادی زندگی می کند که فرهنگ و عقاید و آموخته ها و زبان مشترکی دارند .

خوانش و فهم (درس ۷) ص ۵۷

۱) در بیت « گر رسد دشمنی برای وطن جان و دل ، رایگان بیفشانیم » ، واژه ی « دشمنی » با چه اهنگی خونده می شود ؟ چرا ؟

دشمنی به معنای « یک دشمن » آمده است و تکیه بر روی هجای اول است .

۲) چرا بیت سوم عنوان شده است که « یادگار قدیم دورانیم » ؟ فرهنگ و اندیشه های امروز ما برگرفته از تاریخ و اندیشه ی اجداد و نیاکان ما در قرن های پیش است . پس می توانیم خود را میراث گذشتگان بدانیم .

درک مطلب (درس ۸) ص ۶۵

۱) منظور از مصراع « چشم انتظار همت تو ، دین و میهن است » چیست ؟ وطن و دین ، در انتظار تلاش و اراده ی محکم تو برای نجات است .

۲) به نظر شما میان کار آرش با دریاقلی چه شباهتی هست ؟ آرش و دریاقلی ، هر دو برای نجات ایران در مقابل دشمنان ، از جان خود گذشتند . البته آرش شخصیتی اسطوره ای است نه واقعی . اما می تواند نماد بسیاری از سربازان وطن باشد .

۳) چرا دریاقلی توانست چنان کار بزرگی انجام دهد؟ زیرا این قهرمان، در لحظه‌ی خطر، به فکر خود و خانواده اش نبود و تردید و ترس به خود راه نداد و با آخرین سرعت، خود را به شهر رساند و سربازان و مردم را آگاه کرد.

درک و دریافت (درس ۸) ص ۶۴

۱) به نظر شما، چرا اسیران جنگی در دوران دفاع مقدس، «آزاده یا آزادگان»، نامیده شده اند؟ براساس متن، رزمندگان به سبب ایثار و از خود گذشتگی و استقامتشان آزاده نامیده شدند. این افراد خود را از ترس و وابستگی‌ها رها و آزاد ساختند تا بتوانند در خدمت میهنشان باشند.

۲) در این متن به کدام یک از داستان‌های قرآنی اشاره شده است؟ ارتباط آن را با متن، توضیح دهید.

در انتهای متن اشاره‌ای به داستان حضرت یوسف شده است (سوره‌ی یوسف). چنان که می‌دانیم، برادران یوسف، به علت حسادت به علاقه‌ی پدرشان یعقوب به وی، او را در چاهی افکندند تا بمیرد. اما کاروانی که به سمت مصر می‌رفت او را در چاه یافت و به مصر برد و پس از مدتی درات و هوشمندی یوسف، او را «عزیز مصر» کرد. وی سال‌ها به کنعان، نزد پدرش که از گریستن در غم از دست دادن او بینایی چشمانش را از دست داده بود، نرفت. شهید تندگویان نیز مانند یوسف، در زندانی چون چاه اسیر شده بود. مردم ایران نیز همچون یعقوب سال‌ها منتظر بازگشتن او بودند.

درک مطلب (درس ۹) ص ۷۱

۱) چرا دهخدا پایبند نام نبود؟ زیرا دهخدا نام شهرت را جاودانی نمی‌دید.

۲) ارزش و عظمت لغتنامه‌ی دهخدا را با چه کتابی برابر نهاده اند؟ چرا؟ شاهنامه‌ی فردوسی، عظمت اثر او و سال‌هایی که برای گردآوری آن صرف کرده، این اثر را مانند شاهنامه ارزشمند نموده است.

۳) چرا دهخدا آخرین دقایق عمر خود را با غزل حافظ به پایان برد؟ دهخدا تمام عمر با زبان و ادبیات فارسی و آثار بزرگان این زبان زندگی کرده بود، بنابراین در آخرین لحظات عمر نیز از یکی از اشعار زیبا و عمیق فارسی که مناسب حال او بود یاد کرد تا آرامش یابد.

۴) چهار اتفاق مهم دوران زندگی دهخدا را به ترتیب بیان کنید.

۱- فراگرفتن علوم قدیم از چهار سالگی ۲- فراگرفتن زبان فرانسه ۳- نوشتن لغتنامه و پژوهش‌های زیاد برای جمع‌آوری واژگان و اصلاحات و ... ۴- بیماری و مرگ

خوانش و فهم (درس ۹) ص ۷۳

(۱) آخرین دوبیتی به چه مفهومی اشاره دارد ؟ ظهور امام زمان (عج)

(۲) در اولین دوبیتی « بی » به چه معناست ؟ است ، باشد

(۳) در کدام قسمت از خوانش مصراع « باران اجابت تو را می طلبم » مکث وجود دارد ؟ چرا ؟ بعد از « را » : باران اجابت تو را ، می طلبم .

برای حفظ آهنگ و موسیقی شعر و درست بودن معنا

درک مطلب (درس ۱۵) ص ۷۶

(۱) چرا دیدار پدر محمد با افراد مختلف برای او جالب بود ؟ چون افرادی که به دیدار پدر محمد می آمدند ، انسان هایی دانشمند و سرشناس بودند و محمد می توانست چیزهای زیادی از آن ها بیاموزد .

(۲) به نظر شما ، چرا سفر برای انسان جالب و هیجان انگیز است ؟ زیرا انسان شهرها و کشورهای مختلف را می بیند و با افراد جدیدی آشنا می شود .

(۳) منظور عطار از اینکه گفت : « همه ی ما جز اندکی نیم دانیم » چه بود ؟ علم و دانش گسترده است که انسان هر چه تلاش کند نیم تواند به تمام آن دست یابد و هر کس تنها می تواند اندکی از دانش را کسب کند .

حکایت درخت علم (درس ۱۵) ص ۷۷

در این شعر ، علم به چه چیزهایی مانند شده است ؟ درخت ، آفتاب ، بحر (دریا) ، سحاب (ابر)

درک مطلب (درس ۱۱) ص ۷۹

(۱) چرا شهید مانند چراغ خانه است ؟ شهیدان مانند چراغ هایی هستند که خاک وطن را که خانه ی همه ی ماست ، نورانی می کنند و راه درست را به ما نشان می دهند .

(۲) چه شباهتی بین شهدا و خورشید وجود دارد ؟ شهدا مانند خورشید تمام جهان و به ویژه خاک وطن را گرم و نورانی می کنند و مایه ی برکت و منفعت نسل های بعد هستند .

درک و دریافت (درس ۱۱) ص ۸۲

۱) با توجه به نمودار زیر درباره ی عناصر داستانی که خوانده اید ، گفت و گو کنید .

شخصیت ها : بوعلی سینا / بهمنیار / مرد مسلمان

زمان : زمستان

مکان : حجره (اتاق) بوعلی

رویدادها یا حوادث : پیشنهاد بهمنیار به بوعلی برای ادعای پیامبری / درخواست بوعلی از بهمنیار برای آوردن آب بریا او در شب سرد زمستانی / نافرمانی بهمنیار / شنیدن اذان و راز و نیاز مردی مسلمان در خارج خانه / بیان علت ادعای پیامبری نکردن بوعلی به بهمنیار

پیام : تنها پیامبر خداست که پیامش می تواند سال ها و قرن ها ، برای مردم حجت باشد و در دل ان ها محبت بیفکند .

۲) چرا بهمنیار به بوعلی آن پیشنهاد را کرده بود ؟

بهمنیار ، استعداد بی نظیر و فکر خلاق بوعلی را دیده بود و از آن همه استعداد و اندیشه شگفت زده شده بود و به همین سبب به بوعلی پیشنهاد داد که خودش را پیامبر خدا معرفی کند .

۳) بوعلی چگونه بهمنیار را به اشتباهش آگاه کرد ؟ در شبی زمستانی و بسیار سرد ، بوعلی از بهمنیار خواست که ظرف آبی از بیرون برای او بیاورد اما بهمنیار هر بار که این درخواست را می شنید ، بهانه و دلیلی می آورد تا در آن هوای سرد بیرون نرود . بوعلی با توجه به این مساله به بهمنیار آموخت که وقتی او حتی در وجود شاگرد قدیمی اش اثر نداشته ، پس چگونه می تواند ادعای پیامبری کند ؛ در حالی که سخن یک پیامبر گیرا و با نفوذ است و می تواند در وجود همه اثر کند .

درک مطلب (درس ۱۲) ص ۸۶

۱) در دوست یابی چگونه رفتار می کنید ؟

وقتی دوستی یافتیم به او نیکی می کنیم . اگر دوست جدیدی یافتیم ، به دوست قدیم پشت نمی کنیم تا دوستانمان را از دست ندهیم و دوستان بسیار داشته باشیم . با کسانی که « نیم دوست » هستند (میان ما دشمنی وجود ندارد اما صمیمیتی هم نیست) خوبی و سازش می کنیم تا بعد از مدتی دوست نزدیک و یک دل ما شوند .

۲) منظور از « تدبیر ده ننه چون زور ده مرده باشد » چیست ؟

همان طور که زور ده نفر بیشتر است ، فکر و اندیشه ی ده نفر نیز از فکر یک نفر بیش تر است .

۳) با کسانی که « نیم دوست » هستند چگونه باید رفتار کرد ؟ چرا ؟

باید به این افراد نیکی کنیم و با ان ها مهربان باشیم تا کم کم با ما یک دل شوند .

۴) افرادی که در کارها با دیگران مشورت می کنند، چه فرقی با آنهایی دارند که مشورت نمی کنند؟

افرادی که مشورت می کنند، می توانند از نظر و تجربه ی دیگران استفاده کنند و به این وسیله از چند جهت به یک مساله نگاه کنند. این افراد معمولاً تصمیم درست تر و بهتری می گیرند و موفق تر می شوند.

خوانش و فهم (درس ۱۲) ص ۸۹

۱) مفهوم بیت « فجر تا سینه ی آفاق شکافت چشم بیدار علی خفته نیافت » چیست؟

خورشید از افق بالا آمد (سر زد) و سینه ی آسمان را شکافت (صبح فرا رسید)، ولی چشم علی (ع) هنوز بیدار بود و به خواب نرفته بود. (حضرت علی شب زنده دار بود.)

۲) در بیت « دست در دامن مولا زد در که علی بگذر و از ما مگذر » واژه هایی که مشخص شده است با چه آهنگی خوانده می شوند؟

در واژه ی مولا، تکیه بر هجای دوم « لا » است و علی به صورت منادا خوانده می شود. مثل اینکه بگوییم: (ای) علی بگذر و از ما مگذر. همچنین و به صورت - تلفظ می شود.

درک مطلب (درس ۱۴) ص ۹۴

۱) نظر غنچه و گل را با هم مقایسه و دو تفاوت آنها را بیان کنید.

غنچه، زندگی را در غم و انزوا می بیند (به علت شکل در هم پیچیده و فشرده و شکفته ی غنچه که شبیه انسانی است غمگین) اما از نظر گل، زندگی زیباست و زمان شکفتن و سخنان زیبا گفتن. (گل پس از شکفتن و درآمدن از حالت غنچه، حالت خندیدن به خود می گیرد و خود، نمادی از زندگی می شود.)

تفاوت ها: ۱- غنچه بی تجربه است و از راز زندگی آگاه نیست اما گل با تجربه و پخته است و به رمز واقعی زندگانی دست یافته است. ۲- غنچه غمگین و نا امید و گوشه گیر است اما گل شادمان و امیدوار.

۳) منظور از « گل یکی دو پیرهن بیش تر ز غنچه پاره کرده است » چیست؟

دو سه پیرهن بیش تر پاره کردن کنایه از باتجربه تر بودن است. گل، دورانی که غنچه ی اندوهگینی بوده را پشت سر گذاشته و می داند عاقبت، زندگی بک گل به شکفتگی و زیبایی می رسد. (پاره کردن پیراهن می تواند به باز شدن گلبرگ ها نیز اشاره داشته باشد.)

۴) چرا شاعر « دل گرفته » را به « غنچه » و « خنده » را به « گل » نسبت داده است؟

غنچه حالت مخروطی دارد و بسته است ، به همین دلیل شاعر آن را مانند دل گفته می داند ، اما شکفتگی گل مانند لبی است که به لبخند باز شده است .

درک و دریافت (درس ۱۴) ص ۹۶

۱) با توجه به متن ، مرد اسب سوار چه ویژگی هایی داشت ؟ خودخواه ، کسی که به فکر هم نوعش نیست ، طمع کار

۲) منظور بزاز از گفتن اینکه « باید بار خودم را خودم به دوش بگشتم » چه بود ؟

یعنی اگر بار خود را بر دوش دیگری بگذارد ، عاقبت ضرر می کند و پشیمان می شود . همان بهتر که با وجود سختی کار و سنگینی بار ، خودش بار خود را بر دوش بکشد و زیر منت کسی نباشد .

۳) پنج رویداد مهم داستان را به ترتیب بیان کنید .

۱- درخواست مرد بزاز از سوار برای کمک به او و قبول نکردن سوار و بهانه آوردن وی .

۲- تاختن مرد سوار به دنبال خرگوش

۳- خوشحالی بزاز از این که بار خود را به سوار نداده ، مبادا آن را بدزدد .

۴- وسوسه شدن سوار برای دزدیدن باز بزاز و فرار به سمت شهر

۵- نتیجه گرفتن بزاز که هرکس باید بار خود را بر دوش بکشد تا ضرر نکند .

درک مطلب (درس ۱۵) ص ۹۹

۱) علت قطع کردن درخت سپیدار چه بود ؟ میوه و بار نداشتن سپیدار و بی ثمر بودن آن

۲) منظور شاعر از مصراع « کردار نکو کن که نه سودی ست ز گفتار » چیست ؟ عمل و رفتارت را درست کن (درست رفتار کن) زیرا گفتن سخن نیک ، بدون عمل هیچ فایده ای ندارد .

۳) به نظر شما پیام این شعر چیست ؟ انسان در زندگی اش پیوسته تلاش کند و دانش و هنر کسب کند تا بتواند نتیجه ی عملش را ببیند . انسان نادان هیچ ارزشی ندارد .

حکایت افلاطون و مرد جاهل (درس ۱۵) ص ۱۰۰

چرا هنگامی که افراد نادان از ما تعریف می کنند ، نباید خوشحال شویم ؟

اگر افراد نادان از انسان تعریف کنند و او را بستایند . به این معنی است که انسان کاری کرده که ان ها خوشحال شده اند و مورد پسند آن ها بوده است . دانش معمولاً موردپسند جاهلان نیست ، بلکه ان ها در پی افکار سطحی و جاهلانه هستند .

درک مطلب (درس ۱۶) ص ۱۵۳

۱) سه مورد از فایده های قصه خواندن را بیان کنید.

۱- از احوال و سرگذشت پیشینیان باخبر شدن ۲- آگاهی نسبت به علم و قدرت خداوند ۳- پند گرفتن از سرگذشت دیگران و تجربه کسب کردن

۲) چرا باید در آغاز یا پایان نوشته از شاعر یا نویسنده ی آن یاد کرد؟ برای احترام گذاشتن به آن شاعر و آگاهی مردم از نام او

۴) چه شباهت هایی بین حکایت گویی و نظم خوانی وجود دارد؟

حکایت گویی می تواند بیان داستانی به شعر یا نثر باشد. نظم خوانی بیان یک داستان به شعر است. پس هر دو، اغلب داستانی را بیان می کنند. در هر دوی آن ها، یک نفر به عنوان راوی یا نقال یا قصه گو، داستان را بلند می خواند و بقیه می شنوند.

خوانش و فهم (درس ۱۶) ص ۱۵۵

۱) در مصراع « به گیتی به از راستی پیشه نیست » خوانش دو واژه « به » چگونه است؟

« به » آغاز مصراع، به معنای « در » است و اینگونه تلفظ می شود: « بِ- ». « به » دوم به معنای « بهتر » است و با صدای « هـ » خوانده می شود: « به + هـ »

۲) بیت « گشاده ست بر ما در راستی چه گوئیم خیره در کاستی » به چه مفهومی اشاره دارد؟

راه درست پیش چشمان ما قرار دارد و در دسترس ماست. چرا ما باید با اصرار و بیهوده به سمت بدی پیش برویم؟ (رفتن به سمت بدی، منحرف شدن از اصل زندگی است که بر اساس راستی و درستی بنا گذاشته است.)

درک مطلب (درس ۱۷) ص ۱۵۸

۱) منظور از جمله ی « راست گوی هلاک نشود » چیست؟ کسی که راست می گوید، هرگز ضرر نمی کند و مشکلی برای او پیش نمی آید.

۲) چرا نیکوکاری در هر دو جهان، ستوده است؟ انسان نیکوخوا و خوش رفتار، نه تنها در این دنیا نزد مردم محبوب است، که در جهان دیگر نیز پاداش رفتار نیک خود را می بیند و رستگار می شود.

۳) با توجه به متن درس، منظور از « ستاره ی روشن » چه کسی است؟ بزرگمهر حکیم که دانش بسیاری داشت و آن را از مردم دریغ نمی کرد.

۴) منظور از جمله ی « هر که از شما به زاد بزرگتر باشد ، وی را بزرگ تر دارید » چیست ؟ باید به هر که از نظر سن بزرگ تر از شماست (سنش از شما بیش تر است) احترام بیش تری بگذارید .

درک و دریافت (درس ۱۷) ص ۱۱۳

۱) به نظر شما چرا ، شیخ مکتب خانه ابتدا از آموزش دادن به ممنون خودداری می کرد ؟ زیرا شیخ می دید که ممنون با وجود دانش بسیار ، دچار غرور است و وجودش مانند ظرف پُری است که نمی توان چیز جدیدی به آن افزود . در ادامه شیخ به او نشان می دهد که ابتدا باید ذهن و دل را از غرور و تکبر خالی کرد تا بتوان چیز جدیدی آموخت .

۲) نظر بچه ها در مورد « ممنون » چه بود ؟ بچه ها ، ممنون را دیوانه ای سرگردان می دانستند که پرگو و پرادعاست و ظاهری به هم ریخته و نامرتب دارد . بچه ها نحوه ی دانش آموزی ممنون را شایسته و عادی نمی دانستند .

برگرفته از کتاب گام به گام کلاغ سپید

تدوین : مهسا حسینی